Koulutuskuntayhtymän johdon näkemyksiä Ounasvaaran lukion sijoittumiseen liittyen sekä Lapin Urheiluopisto Santasport ja Lapin koulutuskeskus REDUn ja Ounasvaaran lukion yhteistyöstä ja synergiamahdollisuuksista

Näkemyksemme mukaan Ounasvaaran lukion sijoittuminen Lapin Urheiluopisto Santasportin viereen ja fyysisen yhteyden rakentaminen kahden rakennuksen välille olisi sekä toiminnallisesti että taloudellisesti parempi ratkaisu kuin Ounasvaaran lukion sijoittuminen Lappi-Areenan toiselle puolelle.

Näemme, että Ounasvaaran lukion sijoittuminen Lapin Urheiluopisto Santasportin välittömään läheisyyteen vahvistaisi yhteistyötä monin tavoin. ”Yhdessä tekeminen vahvistaa yhdessä tekemistä.” Oppilaitosten fyysinen läheisyys, yhteys ja arki loisivat uudenlaisia mahdollisuuksia yhteistyön tiivistämiseen.

KILPAILUA OPISKELIJOISTA

Lasten ja nuorten määrä on koko Suomessa laskusuunnassa. Opiskelijoiden määrä vähenee myös Rovaniemen kaupungin osalta selkeästi tultaessa 2030-luvulle. Mahdolliset muutokset Lapin lukioverkon osalta eivät näkemyksemme mukaan luo suurta opiskelijapotentiaalin kasvua, koska jo nyt useimmat Lapin lukiot ovat opiskelijamääriltään kovin pieniä. Kasvukunnat eivät varmaakaan ole lopettamassa omia lukioitaan tulevaisuudessa. Tulevina aikoina syntyy aitoa kilpailua opiskelijoista ja siinä tilanteessa houkutteleva urheilukampus olisi aito kilpailutekijä.

Yhteisen kampuksen muodostuminen vahvistaisi näkemyksemme mukaan sekä Ounasvaaran lukion että Lapin Urheiluopiston vetovoimaa ”Pohjoisen Urheilun ja liikunnan keskuksena”. On syytä vahvistaa yhdessä oppilaitostemme vetovoimaa kaikilla tavoilla. Emme voi sivuuttaa sijainnin merkitystä, sen vaikutusta nähtiin varmasti osaltaan jo tämän vuoden Ounasvaaran lukion hakijamäärissä, jotka vähenivät huomattavasti.

Lapin Urheiluakatemian tuottaa Yläkoululeirityksen, johon osallistuu n. 500 nuorta urheilijaa. Heidän kiinnittämisen Ounasvaaran urheilukampukselle mahdollistaa niin lukion kuin ammatillisen koulutuksen vetovoimaa jatkossakin. Tällaisesta toiminnasta on hyvänä esimerkkinä Pääkaupunkiseudun Urheiluakatemian ja Mäkelänrinteen lukion yhteistyö Helsingissä.

Ounasvaaran lukion ja kuntayhtymän kahden oppilaitoksien Lapin Urheiluopisto Santasportin ja Lapin Koulutuskeskus REDUn tämänhetkinen yhteistyö on erityisesti ammattilukiotoimintaa, urheiluakatemiatoimintaa, yhteisten opettajuuksien jakamista, pedagogista suunnittelua ja yhteishaun markkinointia.

Ammattilukiotoiminnan tulevaisuutta haastaa OKM:n linjaukset vahvistaa ns. korkeakouluväylää. Käytännössä tämä tarkoittaa ammattiin opiskelevien mahdollisuuksien

parantamista hakeutua suoraan ammatillisen koulutuksen parista sekä ammattikorkeakouluun, että myös aikaisempaa useammin yliopistoihin. Myös koulutuskuntayhtymä on saanut erillisrahaa OKM:n toiminnanohjauskokeilussa (vuosille 2026-2031) kehittääkseen näitä väyläopintoja. Tässä vaiheessa emme voi faktaperusteisesti sanoa, miten väyläopintojen kasvu vaikuttaa tulevaisuudessa ammattilukio-opintojen suosioon. Arvioida toki asiaa voimme ja ajatella ns. kaksoistutkinto-opintojen suosion laskua ainakin jonkin verran. Rovaniemellä ammattilukio-opiskelijoiden määrä on ollut pitkään valtakunnallisella tasollakin todella korkea. Tänä vuonna juhlitaan 30- vuotista ammattilukiotoimintaa.

KIINTEISTÖJEN KUSTANNUKSISTA

Rovaniemen koulutuskuntayhtymä on viime vuosien aikana toteuttanut omaa Kiinteistöohjelmaansa, jonka kunniahimoinen tavoite on ollut vähentää käytössämme olevia tiloja jopa 40%. Olemme edenneet ohjelmassa jo useamman vuoden ajan. Ohjelma jatkuu aina vuoteen 2030 saakka. Olemme pyrkineet reagoimaan koko ajan kasvaviin kiinteistöihin liittyviin kustannuksiin vähentämällä niitä reippaasti ja parantamaan meille jäävien tilojen energiatehokkuutta huomattavasti. Iso tavoitteemme on suunnata enemmän rahaa opetukseen ja muuhun toimintaan kuin seiniin.

Kiinteistöjen käyttökustannukset ja niihin liittyvät poistot ovat tärkeä osa kaupungin ja myös kuntayhtymän talouden pitoa. Tilojen yhteiskäyttö monipuolistaa oppimisympäristöjä ja mahdollistaa teoria- ja käytännön oppimisen aiempaa tiiviimmän yhdistämisen. Samalla se edistää ilmiö- ja projektipohjaisten sekä monialaisten opintokokonaisuuksien toteuttamista. Eri koulutusmuotojen opiskelijoiden ja henkilöstön kohtaaminen vahvistaa yhteisöllistä oppimista, vertaisvaikutusta ja ymmärrystä erilaisista urapoluista. Jo tästä syystä olemme ehdottaneet jo syksyllä 2025 tarkempaa ja tiiviimpää yhteistyötä. Harmiksemme lukion suunnittelu oli jo pitkällä, kun pääsimme keväällä 2026 mukaan yhteisiin keskusteluihin.

Yhteiset tilat mahdollistaisivat Lapin Urheilukatemian ja Ounasvaaran lukion opiskelijoiden entistä joustavampi päivittäisharjoittelun ja opiskelun paremman yhdistämisen. Se loisi ainutlaatuisen urheilukampuksen, jossa myös Lapin amk:n liikunta-alan koulutus sijaitsee saman katon alla. Näemme mahdollisuutena myös Lapin koulutuskeskus REDUn, Lapin Urheiluopiston ja Ounasvaaran lukion ammattilukio-opiskelijoiden vetovoimaisuuden ylläpitämisen ja kasvun olosuhteiden edelleen parantuessa.

Santasportin ja Ounasvaaran lukion fyysinen yhteys mahdollistaisi myös erinomaisesti erilaista ilta- ja viikonloppukäyttöä. Rovaniemi tavoittelee tulevaisuudessa enemmän erilaisia massatilaisuuksia ja isoja konferensseja, kiinteässä yhteydessä olevat tilat mahdollistaisivat myös paremmin tällaista tilojen käytön yhteistyötä. On selvää, että pitkä talvikauden aikana lyhyehkökin siirtymä ulkotilojen kautta saattaa aiheuttaa monenlaista kitkaa.

OPISKLEIJAT JA OPETUSHENKILÖKUNTA

Haluamme nostaa opiskelijat tarkastelun keskiöön. Oppilaitosten sijoittuminen yhteisiin tiloihin tukee opetuksen pedagogista kehittämistä ja opiskelijalähtöisten opintopolkujen

toteutumista. Kuntayhtymän opiskelijoista lähes 400 opiskelee kaksoistutkintoa siten, että he suorittavat lukio-opintoja ja kirjoittavat ylioppilastutkinnon Ounasvaaran lukiolla. Tämä yhteistyö jatkuu varmaankin riippumatta siitä, missä Ounasvaaran lukio fyysisesti sijaitsee. Jatkon osalta tarvitsemme kuitenkin entistä enemmän yhteistä puhetta ja tekemistä pedagogisessa yhteistyössä, tilojen käytössä ja myös yhteisopettajuuksissa. Tavoite on varmistaa ja vahvistaa ammattilukiotoiminnan korkeaa laatua ja vetovoimaisuutta.

Fyysinen yhteys mahdollistaisi paremmin myös molempien oppilaitosten opiskelijoiden valinnaisuuden kasvattamisen. Tarjottimella voisi olla nykyistä runsaammin esimerkiksi erilaisia valinnaisia kieliopintoja sekä liikuntaan ja hyvinvointiin liittyviä opintoja. Eli opiskelijoiden yksilölliset opintopolut mahdollistuisivat nykyistä paremmin ja osaamisen laaja-alaistamisen kehittämisen.

Muutoinkin opiskelun sujuvuus näkemyksemme mukaan lisääntyisi. Opiskelijoilla olisi vähemmän siirtymistä ja sitä kautta vähemmän kuormitusta. Tämä korostuisi erityisesti urheilijaopiskelijoiden osalta. Erilaisten opiskelijoiden kohtaamiset rikastavat muutoinkin oppimisympäristöä ja luovat heille uusia näkökulmia. Vahva vuorovaikutus loisi mielestämme mahdollisuuksia lisätä yhteistoimintaa mm. erilaisten yhteisten opiskelijatapahtumien ja -teemapäivien osalta. Liikunta- ja hyvinvointikulttuuri vahvistuisi myös ei-urheilevien opiskelijoiden osalta.

Harmiksemme olemme havainneet, että opetuksellinen yhteistyö ei ole kehittynyt Porokadun kiinteistössä toivotulla tavalla. Siinä varmaankin on peiliin katsomisen tarvetta. Yhteistyö syntyy molemmin puolisesta tarpeesta ja näkemyksistä. Niitä on jatkossa syytä vahvistaa lukion sijainnista riippumatta.

Varsinaisten tilojen yhteiskäyttö olisi myös näkemyksemme mukaan joustavampaa. Fyysisen yhteys mahdollistaisi paremmin koulutus- ja liikuntatilojen yhteiskäyttö päivittäisessä koulutustoiminnassa puolin ja toisin. Yhteiset tilat tukevat myös opetushenkilöstön yhteistyötä ja pedagogisten käytäntöjen kehittymistä sekä parantavat ohjauksen ja opiskeluhuollon palvelujen saavutettavuutta. Tällä on myönteinen vaikutus opintojen sujuvuuteen ja keskeyttämisten ehkäisyyn. Lisäksi eri tilojen yhteiskäyttömahdollisuus loisi uusia avauksia isojen tapahtumien järjestämiseen. Olemme Jokiväylässä saaneet kumppaniksi juuri nyt Eduro-säätiön. Jo yhteistyön suunnitteluvaiheessa on löydetty monenlaisia yhteistyömahdollisuuksia. Kustannussäästöt ovat myös selkeitä.

Kokonaisuutena toiveenamme on, että tuleva tilaratkaisu vahvistaisi opiskelijoiden jatko-opinto- ja työelämävalmiuksia sekä mahdollistaa resurssien pedagogisesti tarkoituksenmukaisen ja tehokkaan käytön.

OPISKELLIJARUOKAILU

Käydyssä keskustelussa on vahvasti nostettu esille ruokailun järjestäminen Urheiluopiston tiloissa. Kuntayhtymän kiinteistöjen kehittämisohjelmassa vähennetään kampuksia ja keittiöitä ja hillitään sitä kautta kasvavia kustannuksia. Rovaniemen kaupunki on teettänyt konsulttiselvityksen siitä, riittävätkö nykyiset Urheiluopiston yläkerran ravintola Puhdin tilat

myös Ounasvaaran lukion opiskelijoille. Tietojemme mukaan tämä selvitys on osoittanut, että tilat ovat riittävät. Olemme käyneet keskusteluita ruokailuaikojen porrastamisista ja ruuhkien välttämisistä. Olemme omalta puoleltamme varmoja, että hyvässä yhteistyössä ruokailun järjestäminen tiloissamme onnistuu hyvin.

Meidän ravintolassamme on tarjolla nyt ja jatkossa aamiainen, lounas ja päivällinen. Nämä kuuluvat maksutta Liikunnan perustutkinnon opiskelijoille. Ruokailut kuuluvat myös erilaisten leirin tarjoamaan. Aamiaisia ja päivällisiä voivat myös muut opiskelijat ostaa.

Esiin on nostettu myös kysymys ruokailujen hinnoista. Mikäli ruokailun hintaa lasketaan tämänhetkisten tietojen perusteella, on syytä huomioida, että kuntayhtymässä lounaan hinta lasketaan ruokailija-perusteisesti (faktiset lounastajat/päivä) ja kaupungin hinta lasketaan tietojemme mukaan laskennallisen opiskelijamäärä mukaan. Santasportin ruokatarjoilu on laadittu myös erityisesti urheilija-asiakkaista silmällä pitäen ja se on esim. peruslounastamme laajempi ja “tuhdimpi” ja sitä myötä myös arvokkaampi. Myös tätä tarjoamaa voidaan tarkastella yhdessä jatkossa.

Tuotamme lounastarjoilua myös Lapin AMK:n liikunnan opiskelijoille. Kuntayhtymässä on ollut käynnissä kohdennetut YT-neuvottelut, jotka ovat koskeneet osaltaan koko Santasportin ravintolatoiminnan henkilöstöä. Tavoitteemme on nykyistä selvemmin erottaa yläkerran ja alakerran ravintoloiden toiminta. Yläkerran ravintola tulee keskittymään opiskelijoiden ja leiriläisten ruokailujen tarjoamiseen.

Yläkerran ravintola esteellisyydestä on ollut huolta. Mikäli etenemme yhteistoiminnassa ja ns. putki tulee Ounasvaaran lukiosta Santasportin rakennukseen, tulee ravintolaa ja sen toiminnallisuutta tietenkin tarkastella ja parantaa. Tällä hetkellä emme ole tehneet toiminnallisia muutoksia, koska lukion sijoittuminen ei ole vielä varmistunut eikä rakentamisesta ole lopullista päätöstä. Kuntayhtymän tilastrategian tarkennettu suunnittelu on parasta aikaa käynnissä Santasportilla ja uudistuksia tullaan varmasti tulevina vuosina tekemään myös Santasportin tiloissa. Niihinkin voidaan yhdessä vielä varmasti vaikuttaa.

Mikäli kaupunki rakentaa Ounasvaaran lukiolle omat keittiö-ja ruokailutilat, kustannukset varmasti lasketaan tarkasti. Meidän osaltamme huomioitavaa on, että mikäli kyseessä olisi jatkossa ns. jakelukeittiö lounaat pitää järjestää kaupungin oman ruokatuotannon kautta. Urheiluopiston toisessa kerroksessa sijaitsevat keittiötilat eivät sovellu jakelukeittiön valmistuskeittiöksi.

MUUT YHTEISET TILAT

Ruokailu ja muiden palveluiden osalta näemme fyysisen yhteyden mahdollistavan erilaisten yhteisen palveluiden laajentamista. Näitä voisivat olla mm. yhteiset opiskelijahuollon palvelut tiloineen, opiskelijoiden yhteiset “rästi/tukipajat” ja yhteiset kiinteistöhuoltoon liittyvät palvelut. Nämä tuovat selkeitä kustannushyötyä toiminnallisen hyödyn lisäksi. Yhteisopettajuudet ja muun yhteisen opiskelua tulevan henkilöstön käyttöä ja niistä syntyviä uusia mahdollisuuksia ei ole mielestämme myöskään riittävästi vielä tarkasteltu.

HANKETOIMINTA

Yksi konkreettinen uusi avaus olisi myös hanketoiminnan vahvistaminen. Lapin Urheiluopisto on vahvistanut viime vuosina huomattavasti myös liikuntaan ja urheiluun liittyvää hanketoimintaa. Näemme sen laajentamisen myös osaksi Ounasvaaran lukiota uutena mahdollisuutena. Yhteispalkkauksia ja yhteisiä henkilöresursseja voitaisiin hyödyntää myös hanketyössä.

SUMMA SUMMARUM

Yhteisesti kehittämällä löydämme varmasti myös uusia ajatuksia. Meidän tavoitteemme on vahvistaa kumppanuutta, haluamme pois eri toimija-ajattelusta. Yhteistyöllä rakennamme uuden vetovoimaisen kampuksen!

Yhteistyöterveisin

Saija Niemelä-Pentti, kuntayhtymänjohtaja
Heikki Hannola, rehtori Lapin Urheiluopisto Santasport
Sirkku Purontaus, rehtori Lapin koulutuskeskus REDU